

Toplumcu Düşünce Enstitüsü Değerlendirme Notu

DN - Dış Politika/16-005
Hazırlayan: İskender ÖZTURANLI

28 Haziran 2016

BREXIT Esinlemeleri- II: Sahte Devrim

.... Murat Nişancıoğlu'na

SİSTEMATİK RÖVANŞ

Faşizm, öte yandan kadim haliyle kır toplumunda ilk örnekleriyle görüldüğü gibi kayıp kuşakların üzerinde daha da geçirgen oluyor. İster istemez eski tip sanayi örgütlenmeleri ile yerel kalmış, kültürler arası geçişkenliklerin de zayıf ve sancılı olduğu bir kuşaktan bahsediyoruz. Bir yandan güçlü Britanya sanayi toplumunun gururlu işçi sınıfı ve mücadelesinden, sendikal örgütlenmelerin hak ve taleplerinden, hatta sosyal devletten pay alan zamanın güçlü bir kuşağının izleri var burada. NHS vasıtası ile sağlık hizmetlerinin neredeyse %67'si doğrudan genel bütçeden devlet tarafından karşılanan kalan kısmın da hatırı sayılır oranda yerel yönetimlerce desteklediği bu kuşak neo-liberal başlangıçla erimeye terk edilmiş bir kuşaktır. Durum aslında birçok ülkede de farklı değildir. Neo-liberal yarı-zamanlılık, “outsourc,” yaşlılık yani demografik hakikat, işgücü mobilizasyonu yani küresel rekabet, teknolojik kaldıraçın gücü ve otomotizasyon ile sistemin tamamen dışına çıkarılmış bu kuşak, şimdi rövanşı alıyor işte.

Eski sanayi merkezlerinin yaratıcı alanlara dönüşmesine ayak uyduran genç kuşağın tersine mutlak yoksulluğa doğru yuvarlanan bu kuşak siyaseti ve demokratik talebi yeniden hatırlayarak yaşadığı travmayı göçmenlerden, Türklerden, Polonyalı'lardan, ucuz işgücünden biliyor, kendi kendisi ile eskisi gibi başbaşa kalmak istiyor. Oysa başbaşa kaldığında eski sosyal devletin döneceği yok; en azından, Sağcı, faşizan Boris Johnson gibi'lerle bunun ihtimali dahi yok.

Kapitalizm eskil-arkaik tanımının da bütün ağırlığı ve yorgunluğunu taşıyan bu kuşak sosyo-ekonomik olarak can çekişirken Siyasal tanımının kitaptaki asli anlamına rücu ederek, hiyerarşik dizgenin ve sosyo ekonomik yarılmanın açtığı yerdeki yamukluğu (Ranciere) tam da yansıtıyor şimdi. Ranciere'in dediği gibi; Siyasal talep yamuk bir şekilde halk diye tanımlanan o itilmiş boşlukta, dışarıda ve yoksun kalanların hakiki talebini çalıştırarak akıp giden küreselleşmeye, entegrasyona karşı çıkıyor. Brüksel'in tamamen teknisyen uzmanlığına karşı tamamen siyasal bir tepki ile ilk gördüğü şeyi düşman belleyip sırtından iniyor.

"FAKE" DEVRİM

Deyimi İngiltere Sol'u üzerine ve dünyada kapitalizmin yeni geldiği yer ve onu aşabilmek üzerine değerli düşüncelerinden her zaman etkilendiğim, ilham aldığım gazeteci-yorumcu Paul Mason'dan aldım, ben aslında Yamuk Devrim demiştim Ranceire'e gönderimde bulunurak ama, Mason yaşananların ortasında ve müthiş anlatıyor, onun için "Fake" devrim de denebilir.

İlk günden beri Paul Mason'un Brexit taraftarı politikacıların esasında nasıl da yoksulluk, işsizlik, eşitsizlik gibi ana meselelerde yabancıları, entegrasyonu ve AB'yi suçlayan tavırlarındaki iki yüzölçümü ortaya koyuyor:

İngiltere'de yoksul halka, göçmenler geldi senin emek gücün yok oldu diyen Brexit bayraktarları, göçmen karşıtları aslında hayatları boyunca işçi sınıfına ve ücretli emeğe karşı özelleştirmeyi, küresel şirketleri savunan, sosyal yardımlara karşı çıkan NHS'i bütünüyle reddeden Nigel Farage, Neil Hamilton, Boris Johnson, Michael Gove gibi politikacılar.

Gene eski bir futbolcu olan Sanayici James Dyson bilindiği gibi, uzun zamandır AB'den ayrılmayı savunuyordu ve bunun İngiltere'ye daha fazla iş, daha fazla refah ve rekabet gücü getireceğini söylüyordu. Oysa Mason'dan öğreniyoruz ki; Dyson fabrikasını çoktan Malezya'ya taşımış bile.

İngiltere'deki durum, bize bir parça benziyor aslında biraz farklı ama benzerlikler çok kritik.

Ülkemizdeki yoksul ve yoksun kesimlerin islami referanslarla global bir haksızlık varmış da bu düzeltilirse toplumun gelir dağılımından servet bölüşümüne dek her şey düzelecekmiş gibi algı yaratan AKP iktidarı nasıl da bir yandan en neo-liberal politikaları, en ağır eşitliksizlikleri, geçici işçilikten kentsel dönüşümüne varlık fiyatlarındaki artış ile en büyük eşitsizlikleri yaratıyor ama ezilenlerden dışarıda bırakılanlardan oy alıyorsa, aynı durum milliyetçilik, göçmenlik hatta islamofobi gibi saiklerle İngiltere'de karşılığını buluyor.

Bizdekiler nasıl burada her şeyi küresel üst akıldan biliyor ve haksızlığa karşı islami bir model varmış da öneriyorlarmış gibi duruyorlarsa, onların sağcıları da bunu kendi alanlarındaki suni tehdidi realize etmede kullanıyor. Onlarda milliyetçi, anti-göçmen zaman zaman anti Türk-Anti islam olabilen faşist iklim, bizde "bölünme hissi" ve "siyonistik" bir algının sürekli tehdit haline getirilmesi ile, komplo teorileri eski "emperyal hevesler" in yeniden canlandırıldığı pantomimlerle, milli ve islami faşizan ortama doğru evriliyor, karşıtlar birbirlerini küresel olarak totaliter demokrasilere oradan da faşizme yuvarlıyor.

Dünya daha da katılaşıyor, kırılacak kadar katılaşıyor. Yeni dünya düzeni bu, artık.

Bu katılma halinden bu kültürel genetiğin kodlarına yayılmış ama sosyo-ekonomik eşitsizlikleri çözeceği zannedilen, bu siyasal karşıtlığın aslında, dini, etnik veya algısal olduğunu ısrarla "promote" eden bu siyasal iklimde Sol, sosyal demokrat ya da sosyalist partiler siyasal anlamda hamle'siz kalıyorlar. Bu saçma sapan, bu yamuk ama öngörülebilir siyasal iklimde ne liberaller gibi kendilerini akışa bırakıyorlar, ne de geri durabiliyorlar.

Akışa bırakma ihtimal ve imkanları yok, çünkü, sadece sosyo-ekonomik teknik bir reçete çoğu kez bu geleneğin içinde çok küçük bir yer kaplamakta.

Sistemik sıkıntıları aşabilmek, yeni bir dünya kurabilmek sadece ekonomik reçetelerle değil aynı zamanda yeni bir evrensel, etik duruşun ve programın hazırlığı ile olacak.

Bugün Jeremy Crobyn'in eski işçi sınıfı oylarını UKIP'e kaptırması, bu yüzden partisindeki çalkalanmalar bizzat durumdan vazife çıkarmak isteyen Blair gibi adamların neo-liberal dönemlerinden kalma hastalıklardandır.

Blair tekrar eski bir "Elitizm"e çekmek istiyor partiyi, hazır liberallerde yenilmişken Solu oraya doğru genişletmek istiyor. Oysa bu bir genişleme değil olsa olsa bir genişleme olacak. CHP özelinde her seçim öncesinde ve sonrasında benzer hatalar defalarca yapıldı. Sonunda genişleme bu kez partinin hareket kabiliyetini de düşürdü.

Corbyn bu saldırıları, bu eski elit ile yeni oluşmakta olan şovenist, korumacı elit arasındaki duvarın dışına şimdi hafice ayrılmış ve içeri ışık sızan bu yarılmanın yani siyasal alanın doğasına doğru dönerek açacaktır. Orada bu imkan ve ihtimal henüz çok uzaklarda değil. Buna Paul Mason'un İşçi Partisi'nin, İskoç Ulusal Partisi ve Yeşiller ile birleşme fikir de dahil.

DÖNÜŞÜM ÇAĞRISI: YENİ BİR ETİK

Bizde ise bu hamlesiz durum kronik bir hal almakta, zamanında AB politikalarından Başkanlık meselesine, dokunulmazlıklardan kent politikalarına dek siyaset dışı bir alanda duruyor gibi tavır ve pozisyon almanın siyaset yapıyor olmak ile ciddi derecede karıştırılıyor olmasından kaynaklanan pragmatik tuzaklar var aşılması gereken.

Sadece sosyo-ekonomik adaletsizlikler adına, teknik çözümlerle ortaya çıkmanın ötesinde bir resme bakabilmenin gerekliliği.

Ya da sadece insan hakları, Hak, Hukuk ve Adalet bağlamında soyut bir talebin, bir siyasal dönüşüm için yetersiz kalacağını, bir laboratuvar oluşturabilmek adına değil yıkılmış, kırılmış, parçalanmış alanların üzerinden sistemi dönüştürüyor olmalı. Yoksa bu evrensel gerçekler ile yerel gerçeklerin iç içe geçtiği ve biri diğerini dışlayan kutupların itiminde kutupsuz kalma ihtimali beliriyor.

Korumacı, adil olmayan paylaşımından tıpkı açılımcı ama adil olmayan paylaşım yapılan itiraz gibi bir evrensel etik itiraz ile çıkabiliriz.

Sol eski eliti devirmeye çalışan bu yeni yamulmuş siyasal çatlakta, yeni korumacı, etno-dinsel bürokrasi ile ancak hem eski elitin hem de bu yeni elitin ortaklaşa tahrip ettiği, hakiki siyasal talepleri oluşturacak olan dönüşüm arzusu ile çıkacaktır.

İngiltere'de denenilen bizde denenmiş ve başarısız olmuştur. Oradaki dostlarımıza hatırlatmak gerekiyor. Yeni eliti eski eliti getirmek adına aydınlanmacı bir laboratuvar ya da sadece hukuk devletini savunarak bu ağır günleri aşamayacağız, değiştiremeyeceğiz.

Bunu en azından kendi kendimize bile söyleme zamanı gelmiştir.